

ZBORI

REVIJA • NOVE
ZBOROVSKÉ • GLASBE
UREJUJE

ZORKO PRELOVEC

1928

LETNIK IV • ŠTEV. 2

USTANOVLJENA LETA 1889.

Mestna hranilnica ljubljanska

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Ljubljana

Prešernova ulica št. 3

Stanje vložnega denarja nad
300 milijonov dinarjev.

Stanje vložnega denarja nad
1200 milijonov kron.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Poštne hranilnice račun št. 10.533

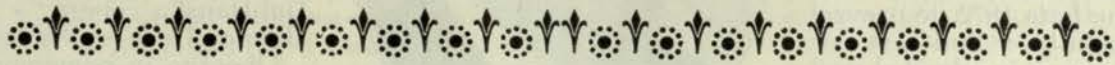
Telefon št. 2016

GLASBENO KNJIŽEVNA PRILOGA

Izhaja vsak drugi mesec

Urejuje Zorko Prelovec, upravlja Joško Jamnik, izdaja in zalaga pevsko društvo «Ljubljanski Zvon», tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani (predstavnik Miroslav Ambrožič)

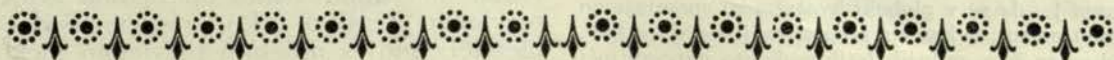
Naročnina na «Zbore» za državo SHS 40 Din, za Italijo 25 lir, za Ameriko poldrug dolgar / Natis člankov dovoljen le z navedbo vira

Pevski zbor «Glasbene Matice» v Ljubljani.

Uredništvo «Zborov» želi reprezentančnemu slovenskemu zboru, ki odide pod vodstvom svojega mojstra Mateja Hubada zastopat slovensko pesem na Češkoslovaško in Dunaj, uspehov polno pot!

1112 973/1953

† Fran Serafin Vilhar-Kalski

Skladatelja navdušene jugoslovenske trozveznice «Slovenac, Srb, Hrvat» ni več. V visoki starosti 76 let je po dolgi in težki bolezni, zapuščen od svojega «milega naroda», v Zagrebu zatisnil svoje oči.

Rojen je bil leta 1852. v Senožčah kot sin pesnika in skladatelja Miroslava Vilharja. Prvi dom mu je bila graščina Kalec, po kateri se je podpisoval Kalski. V mladosti je pesnil, pozneje se je pa posvetil izključno glasbi, ki jo je študiral na praškem konservatoriju. Leta 1872. je prevzel mesto kapelnika v Beli cerkvi v Bački, kmalu se je odondod preselil v Temešvar, kjer je bil vodja pevskega zbora pravoslavne cerkve, pozneje je deloval v Karlovcu in Splitu, od leta 1891. pa v Zagrebu. Dokler je bil Vilhar zdrav, je delal od jutra do noči. Poučeval je in skladal. Bil je silno plodovit. Pisal je moške in

mešane zборе, skladbe za klavir, orkester in oder. Največ je bil popularen zaradi svojih melodijoznih solospjevov. Kdo ne pozna njegovega «Mornarja», njegove «Nezakonske matere», njegove «Oh, zakaj si se mi vdala?» Na repertoarju so jih do nedavna imeli vsi naši solisti in solistinje in Vilharjevih «Djulabij» ni manjkalo v nobeni muzikalni rodbini. Izmed njegovih glasbenih oderskih del je najboljša opera «Lopudska sirotica», ki jo je uprizorila in izvajala tudi ljubljanska opera v proslavo skladateljeve sedemdesetletnice.

Obsežno in pomembno je bilo Vilharjevo glasbeno delo za pretekla časa, z duhom novega časa in z novo našo glasbo ni mogel naprej, zato je ostal pozabljen. Razočaranj in bridkosti ga je

rešila bela žena. V srcih vseh jugoslov. pevcev in pevk pa mu bo ohranjen hvaležen in svetel spomin!

Dr. Anton Schwab (Celje):

Ipavci in jaz

(Vse pravice ponatisa si pridržuje avtor.)

A kakor se reka, tembolj ko postane mogočna, bliža svoji smrti v oceanu, tako je našla smrt našega Benjamina na višku njegovega razvoja, to pa zato, ker ni zajemal le iz svoje prirojene nadarjenosti (kakor Gustav), temveč tudi iz svoje glasbene učenosti. Sam mi je rekel nekoč tik pred smrtjo, da sedaj piše vse drugače nego poprej — samozavestno: «Pišem, da bodo Slovenci vedeli, da je pisal to mož, ki je svojo stvar razumel». Vzor pa mu je bil po njegovi istočasni lastni izjavi Hugo Wolf. Ko je izdihnil, je pisal dr. Gojmir Krek v Novih Akordih:

Dr. Benjamin Ipavec †

Naš zbornik nosi danes barvo žalosti. Nepričakovana bridka izguba je zadela «Nove akorde»: Eden najbolj nardarjenih, najmarljivejših, muzikalno posebno izobraženih sotrudnikov, dr. Benjamin Ipavec, je v starosti 79 let izdihnil 20. decembra l. l. v Gradcu svojo blago, z umetniško navdušenostjo napojeno dušo, kdor je poznal telesno in duševno živahnost, ki je spremljala tega izrednega moža še v visoki starosti, gotovo ni mogel verjeti, da sledi tako kmalo svojemu bratu Gustavu v večnost.

Tukaj ni prostora za razpravljanje o zaslugah, ki si jih je pridobil slovenski «Schubert» za razvoj naše glasbe, posebno naše pesmi, in o odličnem mestu, ki ga zavzema v mladi zgodovini slovenske skladateljske umetnosti. Srčna potreba pa nam je, da se v globoki hvaležnosti spominjamo posebne naklonjenosti, s katero je pozdravil večno mladi, zmirom učeči se in še v zadnjih letih čudovito napredujoči skladatelj svojčas mlado naše podjetje in srčne simpatije, s katero ga je spremljal od zibel do sedaj, žrtvujoč rade volje dragocene prispevke svoje in opetovano vzpodbujajoč urednika k nadaljevanju trnjevega posla njegovega. V posebno čast nam je bilo njegovo redno sodelovanje in večkrat izraženo priznanje naših teženj. Kot stari, izkušeni glas-

benik potrjeval je v nas mlajših prepričanje, da smo na pravi poti, to je na poti napredovanja. Temu duševnemu vplivu njegovemu se imajo «Novi akordi» v prvi vrsti zahvaljevati, da še izhajajo navzlic raznostranskemu, skoraj nerazumljivemu napredovanju in zatajevanju.

Nočem besede «večen spomin» v usta jemati. Besede so obrabljene in ne morejo izraziti iskrenega čuta žalosti naše. Razume se samo ob sebi, da je pokojniku vse to zagotovljeno, kar ostaja po odhodu velikih mož med narodom. Že to, ker je tekom let izhajalo v našem izborniku, je blesteča verižica muzikalnih biserov. Bog daj, da pride čimprej čas, ko bodo ti biseri ne samo našemu zborniku v čast, temveč tudi našemu narodu v slast: vsakega čutečega Slovenca srčni zaklad.

V pričujočem zvezku objavljamo zadnjo, pred kratkim nam poslano pesem skladateljevo,* ki je bila komponirana 14. avgusta 1908 in ki kaže vse ljubke lastnosti, zaradi katerih pokojnikovo delo visoko spoštujemo in iz sreča ljubimo. Meseca januarja 1909.

Krek.

Govorimo sedaj podrobneje o njegovi že omenjeni operi

Teharski plemiči (Teharski šlechtici).

Delo je sestavljeno iz posameznih pesmi v slogu prej običajnega načina, po pevskih številkah in ni izpeljano kot so recimo opere Wagnerjeve, tematično (n. pr. Meistersinger, ki je izpeljana iz prvih štirih taktov uverture). Vendar so posamezne pesmice Teharskih plemičev med seboj v soglasju, tako da je vsa opera enotna, kakor mora biti vsaka umetnina. Vsaka opera ima svojo posebno privlačno številko, tako da se ponašajo «Teharski plemiči» tudi s posebno privlačno točko, s «Podoknico grofa Urha», ki si jo slišal prepevati prva leta po nastanku opere lahko vsaki dan. Vendar ugajajo nekatere druge točke še bolj. Tako n. pr.

* Na poljani, besede Otona Župančiča, N. A. VIII. letnik, stran 37. Glas in klavir.

«Zabi, zabi, o kako b zabila?» ki me je Benjamin nanjo še posebno opozoril. Silno nežna in blaglasna je tudi «Molitev Marjetice». Le žal, da te točke niso bolj razvite na široko (kakor je to najbolj razumel Wagner in je n. pr. podal Walterjevo pesem v najširši obliki, s ponavljanji z vedno večjim in vedno bolj učinkujočim in končno z gigantnim razmahom). Ipavčeve najboljše točke pa se kratko pojavijo in zasvetijo le kot kresnice v bajni noči, a potem ugasnejo namah. To in pa silno preprosta oblika opere sploh naši po tujih operah razvajeni publiki ni zadostovala in se opera ni mogla vzdržati na repertoarju, ali vsaj dobre volje v to ni bilo dovolj. Ko je Anton Lajovic pri meni partituro opere pregledaval, je bil poln priznanja na obilico lepih melodij, a pripomnil je, da bi se morala opera predelati, da bi bila sposobna za opetovane predstave. Nastala je pač v času, ko je bil klic po preprostosti merodajen. Tega gesla se je Benjamin držal, dasi mu ni manjkalo izobrazbe, da bi ustvaril svoje delo zamotanejše. Bal se je vsake note, ki bi mogla prizadejati svojim proizvajalcem težave, trpel pa je tudi pod vplivom Fajgljevega kopitarstva, ki mu je branil vsak smelejši polet v harmoniji.

Vkljub tem neprilikam nosi opera, da ponovimo, vse znake prave umetnosti in je storila v svojem času za probudo naroda svojo dolžnost. Kdor zahaja s pravo glasbeno pobožnostjo v tempelj razvoja slovenske glasbe in se utopi v «Teharske plemiče», najde še danes in bo vedno našel v sleherni pesmici svojo srčno uteho. Kakor se Prešernove pesmice izključno ne rabijo več za vsakdanjo potrebo (saj imamo poleg njih veliko moderno slovensko literaturo na izbero), tako tudi ni treba, da bi služila Benjaminova opera stalno na repertoarju razveseljevanju naše slavne (a brezsrčne) publike. Le kdor ima srce, išče Prešerna, išče Ipavca in mnogokrat, čim krajša je pesmica, čim krajša je skladbica, čim krajša je molitev, tem srčnejša je, in take so pesmice «Teharskih plemičev».

To veliko notranjo vrednost (ne oziraje se na skromno zunanjo opremo) upoštevali so Čehi. Prestavili so besedilo na češko, povabili so skladatelja in uprizorili so opero pod imenom «Teharski šlechtici» v narodnem divadlu v Brnu 5. oktobra 1895, s sijajnim uspehom.

Ko sem prišel kmalu potem k njemu, mi je pokazal ogromni lovorjev venec s češkimi trobojnicami, katerega so mu hvaležni poslušalci naklonili; nisva govorila nič, a obema so stopile solze v oči — —

Ko se ozrem po njegovem salonu, vidim veliko število najkrasneje cvetočih acalej in sredi med njimi svetel črnozlikan klavir, pred njim Ipavca z lovorjevim vencem v roki. In priletelo je nebroj ptičkov, Ipavčevih stalnih gostov, skozi odprto okno iz mestnega parka v sobo, najlepših mojih spominov eden — kot v raj. Prišla je še gospa dr. Ipavčeva in bilo nas je troje srečnih ljudi — —

Ko sta se povrnili najini duši v vsakdanjost, mi je pravil, da v Ljubljani ni doživel takega odlikovanja. Zvedel sem že poprej, da je o priliki predstave naklonil proizvajajočim umetnikom njegove opere 1000 gld., kar je bilo takrat zelo mnogo, in rekel sem, da mi je žal, da se on ni mogel posvetiti izključno glasbi. Odgovoril je, da je to njemu

samemu žal, da pa bi moral v tem primeru zapustiti domovino, kakor je našel Jenko (skladatelj naše narodne himne) le v inozemstvu, v Beogradu svoj kruh, Ipavec pa bi moral iti na Rusko. Doma za glasbenika ni kruha. Pri vseh svojih kompozicijah je imel izgubo, le pri eni, namreč pri «Slovanski pesmi», je zaslužil, reci in beri 2 goldinarja! In zakaj? Ker jo je objavil v najprimitivnejši opremi in na takem papirju, kakor bi ga niti Fajglj ne pohvalil. (Tudi jaz sem zaslužil za svojo «Zdravo Marijo» 2 gld., tako da sva si v prejemkih honorarjev z Benjaminom popolnoma enaka.)

V Ljubljani mu od takratnih skladateljev ni čestital, tako mi je Benjamin pripovedoval, nihče! Govor je nanesel na razmere pri graškem gledališču, kjer so se ravno takrat igralci divje pobijali med seboj. In rekel je Ipavec: «Da, da, umetnost je lepa, a umetniki so svinje.» To pa je bil edin robot izraz, ki sem ga slišal iz njegovih ust; ne vem pa, kako bi se isto povedalo lepše.

Sicer pa je bil

Benjamin kot človek

mož finih manir, silno prikupljivega obnašanja in najnežnejših čuvstev. S svojo ženo je živel v idealnem razmerju, dasi mu ni mogla streči bogve kaj. Bila je namreč bolna tako, da 20 let ni zapustila stanovanja. Benjamin je našel svojo življensko nalogo v tem, da ji je stregel vedno najnežnejše. Kot 70letni starček mi je pripovedoval, kako jo je našel: Tam v Celju, bilo je na Vokanovem vrtu, kjer je slišal kot dijak ptičko žvrgoleti. In onomatopoeično mi je ponavljala to žvrgolenje, kot zaljubljen dijaček. — Ni pa bila to ptička — bila je njegova bodoča ženka, rojena Vokavn, ki jo je poslušal.

(Vkljub svoji bolezni se gospe ni poznalo, da je bolna, ker je bila zelo ljubezniva. Za njegove kompozicije je kazala mnogo zmisla in mu je pomagala, ko je urejeval svoj arhiv. Pokazala sta mi krasno omarico, v kateri je imel Benjamin shranjene vse svoje skladbe, vse lastnoročno kaligrafsko prepisane po dvakrat. Ta arhiv je bil namenjen, da ga podeduje «Glasbena Matica» v Ljubljani. Nedvomno so Matici ta arhiv izročili in glasbenik ima priliko, da obdela iz tega arhiva vse Benjaminovo delo znanstveno, kar bi bilo zelo želeto. Jaz sem obdelal to delo le kratko, pregledno in le v zmislu dane mi naloge.)*

Ljubezniv, kakor je bil proti svoji ženi, je bil proti vsem, ki smo imeli srečo, občevati z njim. Če je prišel v svoj rojstni kraj v Št. Jurij, je obiskal vse svoje nekdanje tovariše iz ljudske šole in bil je hud, če ga je kdo od teh vikal. V družbi je bil zelo prijeten. Naj omenim sledečo črtico: Nekoč, menda leta 1902., smo sedeli v gostilni pri «Cestnem Jožeku» blizu Št. Jurja v družbi z Benjaminom. Bilo nas je osem oseb, med temi tudi moja žena in skladatelj Anton Lajovic. Benjamin se je trudil, da bi nas zabaval na najprijetnejši način, končno nas je pogostil. Naročil je pet klobas in vsako prerezal na pol, položil je vsako polovico na poseben krožnik, priložil nož itd. Z rastočim zanimanjem smo gledali, kako je vse to opravljal tako vestno in resno, kakor da gre za velike reči, dokler ni buhnil Lajovic v smeh in mi vsi z njim. Lajovic je pričel vzklikati: «Očka, očka, kakor očka skrbi

* Glej uvod tega spisa.

za svoje otročičke, tako skrbi za nas.» Končno je vsakemu ponudil svoj delež na čisto poseben, le njemu dan način. «Darovati komu kaj, je velika umetnost, ki je ne razume vsak,» tako trdi moja žena, «ne kaj se dá, temveč kako se dá, je glavno.» In to je Benjamin umel. Vsakemu je dal enako, pravično je odmeril in lepo serviral, z ljubeznivim nasmehom. Da res, ako je človek pravičen, vljuden in ljubezniv, je to vedno — celo takrat, če smem uiniti slab dovtip — kadar klobasá.

V takih ozirih bi bil lahko slehernemu Slovincu vzor. Bil je v Gradcu ena najbolj priljubljenih oseb. S tem je mnogo povedano, saj je bil on Slovenec, ki svojega pokolenja nikdar ni prikrival, na drugi strani pa je bilo mesto Gradec najbolj tevtonsko zagriznenih in Slovincem sovražnih mest. Vendar je pisala «Tagespost» ob smrti Benjamina lepše kot vsi slovenski časniki. Videli smo, da je bil ta nemški list o delovanju Benjamina ves čas njegovega bivanja v Gradcu natanko informiran, — a pri nas? Kdor kaže sam na sebe, je zveličevan, kdor je skromen in tih, četudi vesten delavec, ga prezro. (Vide Gustav Ipavec.)

Poročilo «Tagesposte» v Gradcu
z dne 21. decembra 1908.*

V slovenskem prevodu se pa glasi takole:

Včeraj ob ¾6. uro zvečer je v hiši Karl-Ludwig-Ring 4 preminul bivši primarij «Anine otroške bolnice» gospod dr. Benjamin Ipavic v starosti 79 let. Rojen je bil 1829. leta kot sin praktičnega zdravnika v Št. Juriju ob Južni železnici, dijačil je v Gradcu in na Dunaju in je bil od 1859. do 1865. sekundarni zdravnik v tukajšnji bolnici. Med italijansko vojsko leta 1859. stekel si je velike zasluge z zdravljenjem ranjencev, došlih z bojišča domov, oziroma v bolnišnico barak na Lazarettfeldu. L. 1866. je dokazal dr. Ipavic svojo človekoljubnost in neustrašenost kot vodja kolera-bolnišnice na Lazarettfeldu. Za svoje požrtvovalno delovanje je dobil priznanje leta 1876. od c. kr. namestnije v Gradcu. Leta 1871. je bil imenovan za vodjo kirurškega oddelka Anine otroške bolnišnice kot primarij. Razen zdravniških opravil v tej bolnici je deloval kot odbornik društva Anine otroške bolnice z vso vneto za procvit in razvoj zavoda. Leta 1881. je bil izvoljen za predsednika društva zdravnikov na Štajerskem, kojega mnogoletni odbornik je tudi bil. Vkljub svoji razširjeni, mnogostranski zdravniški praksi je našel še časa za ljudoljubna prizadevanja najrazličnejših dobrodelnih društev, n. pr. društva počitniške kolone, podpornega društva za umobolne itd. Pokojnik je bil tudi kot glasbenik-pesnik (Tondichter) čisto posebno rodoviten. Razen svojih mnogobrojnih pesmi je pisal moške zборе, več kvartetov za lok, igralno opero «Teharski plemiči» (Spieloper der Edlen von Tüchern) in eno opereto «Tičnik» (Der Käfig). Ipavic je bil znan kot izborni pianist. Vedno za petje z veseljem vnet («sangesfreudig») je bil zvest član akademičnega pevskega društva. Mnogim društvom v Gradcu in na Dunaju je bil častni član. (O tem pa mi v svoji skromnosti sam ni nikdar ničesar omenil.) Gorko čutečega prijatelja izgubi v njem akademična mladež brez razlike narodnosti in vere.**

Na tihem je daroval po svojem gmotnem stanju vedno z odprtimi rokami. Tudi njegovo nesebično delovanje v dijaškem zdravniškem podpornem društvu mu zagotavlja časten spomin. Leta 1898. je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono.

Do zadnjih dni svojega življenja je bil Ipavic neumorno delaven. Bridki udarec pa ga je zadel s smrtjo svojega pred kratkim preminulega brata. Duševno trpljenje

* Na to poročilo sem se spomnil in nabavil mi ga je sreski poglavar v Mariboru g. dr. Marko Ipavic in dr. Gustav Ipavic, za kar se jima tu najtopleje zahvaljujem.

** Slovenski dijaki visokošolci, zlasti «Triglavani», so v tem oziru največ hvale dolžni njemu in njegovi ženi.

je uplivalo neugodno na njegovo zdravje. Pred 14 dnevi je legel na bolniško posteljo, iz katere se ni dvignil več. Razen njegove gospe soproge žalujejo vsi, ki so ga poznali, za njim kot za nepozabnem prijateljem človeštva (unver-gesslichem Menschenfreund).

Pokopan je na šentlenartskem pokopališču. Skrajno skromen nagrobni spomenik slovi:

Dr. Benjamin Ipavic, emer. Primararzt, geboren am 24. 12. 1829, gestorben am 20. 12. 1908. Pač res skromen spomenik, a Slovenci mu nismo postavili niti takega. (Dalje prihodnjič.)

Naši skladatelji

Josip M. Brnobić je bil rojen v Humu v Istri leta 1894. Gimnazijo je absolviral v Pazinu, nato še učiteljišče v Kastvu. Leta 1920. se je vpisal na ljubljanski konservatorij, na katerem je položil leta 1925. državni usposobljenostni izpit iz glasbe. Potem je služboval kot nastavnik muzike na raznih ljubljanskih srednjih šolah, sedaj je na gimnaziji v Bihaću (Bosna). Z glasbo in skladanjem se je pečal že v gimnaziji (v 6. razredu) pri profesorju S. Šantlu, na konservatoriju je absolviral nauke o kontrapunktu, instrumentaciji in oblikoslovju pri prof. J. Michlu, na univerzi je do odhoda iz Ljubljane poslušal predavanja o umetnostni zgodovini. Kot dirigent in pevovodja se je udeleževal že v gimnaziji, v Ljubljani pri pevskem društvu «Slavec», v Bihaću je pevovodja pevskega društva «Jugović». Napisal je vokalne in instrumentalne skladbe, zборе, solospesve, skladbe za violino, orkester itd.

Zgodovina pevskih društev

PEVSKI ZBOR GLASBENE MATICE se pripravlja v aprilu na turnejo na Češkoslovaško in Dunaj z nad 100 pevci in pevkami pod vodstvom svojega preizkušenega in ljubljenelega zborovodje Mateja Hubada. Pričakovani uspeh našega prvega slovenskega zbora bo uspeh vsega Slovenstva, v prvi vrsti naše pesmi. — Sedem in trideset let stoji zbor Glasbene Matice v službi glasbene kulture, njen najodličnejši glasnik je, vedno uprt v idealni smoter svojega zvanja: Biti reprezentant pevske nadarjenosti svojega plemena, dvigniti domačo glasbeno produkcijo in prenesti na naš koncertni oder vsa važnejša dela iz svetovne glasbene literature.

Pevski zbor Glasbene Matice je izšel iz stare čitalnice kot nujna posledica zahteve časa, ki je hotel namesto nacionalno navdušenega «pevstva» — umetnostni glasbeni pokret.

Po intermezzu dr. Grossovega zbora je prevzel vodstvo zbora Matej Hubad. Prvi idealist med Slovenci, ki si je izvolil opasni poklic zborovega dirigenta, prvi, ki se je odločil hoditi trnjevo pot slovenskega glasbenika, in vsestranski strokovnjak v vseh glasbenih panogah. Organizator. Graditelj. Razvoj našega petja, glasbena šola Glasbene Matice in konservatorij je njegovo delo. Kot pedagog je vzgojil naše najboljše soliste. Z zborom Glasbene Matice je Matej Hubad preživel vse težave, a tudi vse srečne čase. Od leta 1896., ko je koncertiral zbor na Dunaju, na slavni koncertih v Opatiji, na Reki, Sušaku in v Zagrebu ter malone v vseh važnejših slovenskih mestih in Jugoslavije, je bil vedno prvi in najvztrajnejši pevec, utrdil je resno umetniško stremljenje svojih pevcev in pevk, razgibal naše koncertno življenje in uveljavil narodno pesem na koncertnem odru.

Pevski zbor Glasbene Matice je občutljiv glasbeni instrument, ki je vzgojen v prvovrstni vokalizaciji, zmiselno interpretira tekst in je minuciozno naštudiran do skrajnih potankosti.

ZGODOVINA PEVSKEGA DRUŠTVA «KRAKOVO - TRNOVO».

Pevsko društvo «Krakovo-Trnovo» v Ljubljani je bilo ustanovljeno dne 16. avgusta 1919. z namenom, da omogoči prebivalcem mestnih okrajev Krakovo in Trnovo, ki sta od sredine mesta, kjer imajo druga pevska društva svoje sedeže, precej oddaljena, pouk v petju. Pod vodstvom pevovodje M. Premelča je društvo prirejalo narodne veselice in sodelovalo na narodnih slavnostih. Za časa plebiscita na Koroškem je priredilo propagandni izlet v Borovlje, kjer se je udeležilo velikega manifestacijskega zborovanja in sodelovalo pri narodni veselici. Pevovodja Premelč je z neumorno požrtvovalnostjo pripravil teren za uspešno delovanje društva. Ko je bil Premelč iz službenih ozirov primoran odložiti artistično vodstvo, je prevzel zbor učitelj Josip Mihelič. Pod njegovim vodstvom je društvo priredilo tri koncerte, in sicer enega v zdravilišču Predvdor, dva pa v Ljubljani. Izvajalo je novejšje umetne skladbe zborovske literature in narodne pesmi. Radi nadaljevanja studij je pevovodja Mihelič odložil artistično vodstvo, na kar je društvo dobilo kot pevovodjo R. Migliča, ki pa je vdil zbor le malo časa, ker je moral oditi iz istih razlogov kakor Mihelič. Zbor je zopet prevzel pevovodja Premelč, ki jamči, da bo društvo šlo krepko po začrtani poti naprej. Sodelovalo je tudi na vseh velikih koncertih Zveze slovenskih pevskih zborov, ozir. ljubljanske župe J. P. Z. v Ljubljani.

Društvo šteje danes 35 izvršujočih, 90 ustanovnih ter 170 podpornih članov. V arhivu ima 170 moških in 50 mešanih zborov.

ZGODOVINA GLASBENEGA DRUŠTVA «HRASTNIK».

Na inicijativo učitelja Davorina Čandra, ki se je dne 1. avgusta 1919. stalno naselil v Hrastniku, se je dne 15. oktobra 1919. sestavil mešani zbor, broječ 55 pevcev in 40 pevk. Prišel je z rednimi vajami tudi salonski orkester (15 mož). Sklenili smo na prvem sestanku, ustanoviti samostojno glasbeno društvo ter je bil v to svrhu izvoljen pripravljalni odbor, in sicer Miloš Roš, Avgust Dolinšek in Davorin Čander. Sestavili smo pravila in sklicali ustanovni občni zbor dne 21. decembra 1919.

Prvi društveni koncert se je vršil dne 10. aprila 1920. ter se je ponovil 11. aprila 1920. Dober uspeh je vlil članstvu nov pogum in pridno se je nadaljevalo z vajami. Ustanovila se je nato tudi Glasbena šola. Poučevali so učitelji Leber Franc, Roš Miloš in Čander Davorin. — Drugi koncert se je vršil še istega leta v dneh 25. in 26. septembra. Uspeh je bil še boljši kot pri prvem koncertu. — V letih 1921. do 1923. je zbor nastopal ob raznih prilikah in priredil tudi šaljiv koncert dne 10. marca 1923. — Tretji koncert je priredil orkester dne 23. julija 1923., moški zbor pa koncert 8. decembra 1923. — Četrti koncert se je vršil 28. in 29. maja 1924. Koncertu je prisostvoval odposlanec Zveze slovenskih pevskih zborov Prelovec in napisal oceno v «Jutru».

Pri otvoritvi Narodnega doma v Hrastniku dne 20. in 21. decembra 1924. je sodeloval društveni orkester s koncertnimi točkami, pevski zbor pa pri spevoigrji «Volkašin».

V letu 1925. je bil orkester marljiv, zbor pa ni nastopil, pač pa sta priredila mešani zbor in orkester koncert dne 7. novembra 1926., na katerem je tudi sodeloval kvartet «Ljubljanskega Zvona» ter mešani zbor iz Dola. Pozneje ni imelo društvo nobenega koncerta več, pevski zbor pa je nastopil pri raznih prilikah, kakor pri pogrebih itd.

ZGODOVINA GLASBENEGA DRUŠTVA V KOČEVJU.

1.) Pevski zbor. Vabilu pripravljalnega odbora za vstop v pevski zbor se je dne 20. oktobra 1921. odzvalo 65 članov, in sicer 30 pevcev in 35 pevk. Zbor pa se je kmalu zmanjšal ter je štel pri prvem nastopu na koncertu dne 8. junija 1922. samo 40 članov. V začetku leta 1923. je štel zbor 15 sopranov, 6 altov, 8 tenorjev in 9 basov. V začetku leta 1924. je bilo skupaj 30 članov, proti koncu leta pa se je članstvo dvignilo zopet na 40 članov. V naslednjih letih se je število članstva vedno krčilo in zbor šteje danes 22 rednih članov. V zboru sodelujejo nepretrgoma od usta-

novitve pa do danes: Helena Rajhova, Angela Peterlinova, Magdalena Klunova, dr. Štefan Rajh in Zdravko Štolfa, ki s svojo pridnostjo in sposobnostjo streme za dvig umetnosti v pevski kulturi. Zbor je prvič nastopil na Miklavževem večeru Čitalnice dne 5. decembra 1921., kjer je pel «Zdravico», «Gor čez Izaro», «Fantu», «Jedro uštno poleti» in «Jaz bi rad rdečih rož». V naslednjih letih je zbor nastopil trinajstkrat v Kočevju in trikrat v Ribnici. Dne 3. maja 1925. je zbor nastopil prvič na pevski tekmi «Zveze slovenskih pevskih zborov» v Ljubljani, drugič pa 6. januarja 1927., kjer je rešil svojo nalogo prav častno v zadovoljstvo občinstva in kritike. Zbor je izvajal pri vseh omenjenih prireditvah 73 mešanih, 20 moških, 5 ženskih zborov, 2 dvospeva in 21 solospjevov (14 za sopran ter 9 za bariton), skupaj 123 skladb. Poleg navedenih skladb je pel zbor razne skladbe pri priložnostnih prilikah (pri podoknicah, porokah, godovih, nagrobnicah, pri raznih svečanostih in pri drugih društvih). — 2.) Glasbena šola je bila ustanovljena leta 1921. z namenom, da nudi mladini pouk v klavirju, goslih in v splošni glasbeni teoriji. Pouk na raznih drugih instrumentih je bil nemogoč zaradi pomanjkanja potrebnih strokovnih učiteljev. Leta 1921. se je vpisalo v šolo 6 gojencev za klavir in 15 za gosli. Vsako leto se je priglasilo vedno večje število gojencev. V preteklem šolskem letu so poučevali 36 gojencev na klavirju in 18 na gosli sledeči učitelji: Mirko Trost, Anči Modičeva, Alojzij Peterlin in Alojzij Wilitzer. Koncem šolskih let so se vršile javne produkcije z raznimi klavirskimi in vijolinskimi nastopi. Glasbena šola je nastanjena v osnovni šoli v Kočevju in na stanovanju ravnatelja glasbene šole M. Trosta. Gojenci, ki nimajo lastnega klavirja, se vadijo na društvenem klavirju. Uspehi glasbene šole so jako razveseljivi. Društvo stremi, da bi si nabavilo svoj lastni koncertni klavir, ki bi služil izključno le za koncertne nastope in javne produkcije. Društvo vodi sledeči odbor: dr. Štefan Rajh, predsednik, Zdravko Štolfa, podpredsednik, Matija Mavrovič, tajnik, Alojzij Peterlin, blagajnik, Mirko Trost, pevovodja, Mara Jermanova, Niko Loboda in Tone Milavec. — Društvo uprizarja tudi igre, prireja maskarade in druge prireditve ter je v vsakem oziru močan steber in ponos slovenstva v Kočevju.

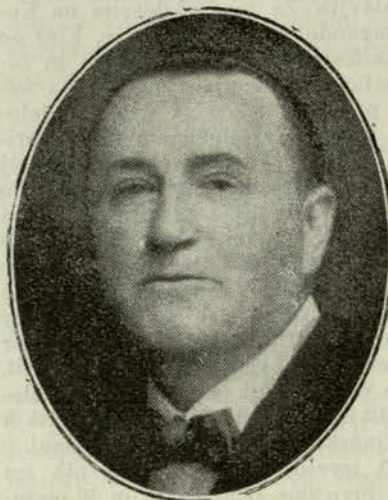
Dopisi

Rogaška Slatina. Tukajšnje Pevsko in prosvetno društvo «Sloga» je priredilo svoj pevski koncert, ki je nad vse pričakovano dobro izpadel. Posamezne točke sporeda so se izvajale precizno. — Odkar se je g. Ulaga preselil v Beograd, vodi pevski zbor gosp. J. Čenčič, šolski upravitelj in gerent okrajnega zastopa v Rogatecu, ki je znan kot odličen zborovodja; vse dinamične graditve zna z nevsiljivo, a vendar sugestivno gesto tako rekoč pričarati iz pevskih grl, kar je navadno pri podeželskih zborih zelo težko. Želeli bi le še, da vidimo v bodočem pevskem zboru tudi pevce, ki so se do sedaj z raznimi izgovori temu odtegovali. S tem bi se zbor ne samo ojačil, kar je z ozirom na zdravilišče zelo važno, nego bi se pri naši lepi pesmi pomirili tudi strankarski duhovi in strasti, ki, žal, pri nas in skoro povsod razjedajo toliko pogrešano družabno življenje in vzajemnost. F. N.

Trst. Vasilij Mirk je uglasbil «Liturgijo Sv. Ioanna Zlatoustago» za mešani zbor a capella, ki se je izvajala prvič 27. novembra 1927. v tržaški pravoslavni cerkvi sv. Spiridijona pod njegovim osebnim vodstvom. Mirk hodi svojo pot. V vsej svoji dosedanji produkciji se je izogibal preizrazitih ekstremov, čeravno ni nikakor šel preko onega silnega razvoja, ki ga je glasbena umetnost napravila v zadnjih desetletjih. V svoji umetniški duševnosti je ponaličil vse one tehnične in duševne vrednote, ki jih je sodobna umetnost znala uveljaviti kot izrazno močne in potrebne. Mogoče se je do sedaj nekoliko preveč izogibal stranpoti in je raje izbiral ravno cesto kot pa bližnjice za dosego svojega cilja. Gotovo pa je le, da si je tudi on ustvaril svojo posebno estetiko, katero že delj časa goji in kateri bo mogoče kaj v kratkem dal primerno obliko s svojimi večjimi deli, ki jih še pripravlja. O tem nam priča

Iz naših organizacij in društev

Jakob Lumbar † Ni bil skladatelj, ni bil pevovodja, ni bil organizator — pevec je bil. Pevec od mladosti do resnih moških let, ker mu je bilo petje notranja potreba in le deloma poklic. Rojen leta 1864., Ljubljancan-Trnovčan, je po dovršeni ljudski šoli že prepeval med trnovskimi fanti, pozneje pri «Slavcu», nato je bil med ustanovniki «Ljubljanskega Zvona», ki mu je dolgo vrsto let vodil siromašno blagajno, pozneje prevzel mesto podpredsednika. Toda društvene funkcije niso bile zanj. On je le rad pel. Blesteč naraven tenor, sočne barve in izredne moči. Štamcarjev sodrug. V društvu, kvartetih, v veseli družbi... V opernem zboru ljubljanskega gledališča je pel malo pod 40 let, vesel, živahen, dovtipen... Redukcija je zadela tudi njega. Kaj hujšega zanj, ki je toliko in toliko let od skromnega početka

naše opere ljubil oder, učil se in vztrajal! Brez zahvale uprave je iz opere odšel... Nismo ga več videli. Hirati je začel, tudi pel ni več in je umrl. Z njim je legla v grob stara pevska korenina, vzoren mož, skrben družinski oče. Njegova zadnja pot na pokopališče k sv. Križu je pokazala, kako je bil priljubljen. Kljub skrajno slabemu vremenu in strašni poti so njegove zemeljske ostanke do groba spremljali pevci in pevke «Ljubljanskega Zvona», Glasbene Matice in vseh ljubljanskih pevskih društev, pretresljivo so mu zapeli nagrobnice v mešanem in moškem zboru, ko se je pa od idealnega pevca na pokopališču z globoko zasnovanim govorom poslovil predsednik «Ljubljanskega Zvona» L. Drenovec, so nam grla onemela... — Pevska mladina! Mladih Lumbarjev nam je treba. Iz srčne potrebe in ljubezni do naše lepe pesmi je pel, nobena pevska vaja mu ni bila predolga, noben napor pretežak. Naj ti bo vzgled! Tebi pa, blagi pevec, večni mir in pokoj!

Skupni nastop v Ljubljanski župi J. P. Z. včlanjenih zborov, določen na 15. aprila t. l., je preložen na jesen, ker se je zanj priglasilo premalo število društev izven Ljubljane. Letni redni občni zbor Ljubljanske župe pa se vrši istega dne ob 10. uri v pevski dvorani Glasbene Matice v Ljubljani. Vsa včlanjena društva naj pošljejo na občni zbor v zmislu pravilnika po dva zastopnika, katerima naj društvo izstavi poverilnici, njiju imeni pa javi župnemu odboru. Ako kako društvo na občnem zboru ne bo zastopano, oziroma za svojo odsotnost ne navede tehtnih razlogov, izgubi članstvo. Vabljeni so tudi kot gostje zastopniki pevskih društev mariborske oblasti.

IZDAJE JUGOSLOVENSKEGA PEVSKEGA SAVEZA.

Skupna cena 170 Din.

- 1.) Emil Adamič: Uspavanka, mešoviti hor; 2.) Jakov Gotovac: Jadovanka za teletom, muški hor; 3.) Petar Konjović: Prošetna se devojka, muški hor; 4.) Mokranjac: Ogrevjala mesečina, mešoviti hor! 5.) J. Slavenski: Voda zbira, mešoviti hor; Romorska popjevka, ženski hor; 6.) J. Gotovac: Koleda, muški hor; 7.) Antun Dobronić: Pesme ostvarene ljubavi, mešoviti hor; 8.) Ivan Matetić-Ronjgov: Tri pjesme iz Istre, muški hor; 9.) Marij Kogoj: Slovo, mešoviti hor; Narodna, muški hor; 10.) Stevan Hristić: Dve pobožne pesme, mešoviti hor; 11.) Jakov Gotovac: Dvije pjesme čuda i smijeha, mešoviti hor; 12.) Božidar Širola: Zorja moja, mešoviti hor. De ima voda, muški hor; 13.) Josip Slavenski: Molitva dobrim očima, mešoviti hor; 14.) Kosta P. Manojlović: Moravačka, mešoviti hor.

tudi ravnokar dovršena «Liturgija». Ni to prvič, da se nam Mirk predstavi kot cerkveni skladatelj. Že leta 1904. je spisal «Latinsko mašo» za mešani zbor in orgle, ki se poje po nekaterih cerkvah. 1914. je dokončal «Osmeroglasno mašo v staroslovenskem jeziku», ki se je izvajala 1925. na dveh zasebnih avdicijah. Razen tega je spisal še «Črno mašo» za mešani zbor in orgle ter mnogo drugih večjih in manjših kompozicij, med njimi tudi F. Levstikovo «Božično pesem». Vendar je to prvič, da se Mirk — in menda tudi kak slovenski skladatelj sploh — spravi na pravoslavno liturgično petje. Res, da noče biti to delo nikakor ne namembno. Brez velikih zahtev hoče zadostiti predvsem potrebam tržaškega pravoslavnega bogoslužja, ki se je do danes posluževalo zgolj skladb in priredb onih Sinicov, ki so vodili cerkveno petje tržaške pravoslavne cerkve od njenega postanka pa do zadnjega povojnega časa. Če pomislimo pri tem, da so vse Sinicove «Liturgije» že daleko zastarele in da niso niti svojčas mogle odgovarjati potrebam srbske cerkve, radi nikakega znanja narodnega jezika vseh treh Sinicov*, potem smo si lahko v svesti, da ni ta Mirkov trud mala reč. Mirk pa ni povprečnež. Z natančnostjo, ki mu je svojstvena, bi si nikoli ne dovolil spisati priložnostnega dela. Vse, kar izide izpod njegovega peresa, mora biti izdelano do potankosti, o čemer nam priča vsa njegova dosedanja produkcija, kjer opažamo, da so tudi dela, ki so bila spisana pod neugodnimi razmerami, vendarle izpiljena tudi v podrobnostih. — «Liturgija», ki smo jo imeli priliko slišati pred kratkim, je zgrajena na osnovi srbskih cerkvenih narodnih (iz zbirke Stankovića), katere pa je Mirk uporabil povsem svobodno. Vsi ti preprosti napravi nimajo služiti že kot cilj, marveč imajo tvoriti le podlago, na katero opreti povsem samoniklo zgradbo. Zato opažamo, da so vsi izbrani motivi bistveno sorodni, tako da veje iz celotne skladbe vtis enotnosti in doslednosti. Eno se lepo razvija iz drugega, v skladu s zmiselnim pomenom besedila, in isti motiv lahko služi za dvojno povsem različno izpeljavo, tako v harmoničnem kot v ritmičnem oziru (Heruvika, Svijati). Vse bistvene točke — Heruvika, Svijati, Irmos, Oče naš — so mojstrovine, ki se stopnjujejo v izrazu in lepoti, da dobijo v Pričastnem svoj najpopolnejši izraz. Sploh se je v tej številki Mirk prav posebno izkazal, da bi se boljše res ne mogel. Zbor je stal povsem na višini svoje naloge. Sploh je cerkveno petje pravoslavne cerkve dobro znano ne samo med našim občinstvom, marveč tudi med Italijani, ki se kaj radi pomudijo v mali cerkvi, da slišijo nekoliko lepega petja. h. š.

Cavat. Slovenska pesem je v Dalmaciji našla popolno priznanje. Leta 1920. sem na Kumi ustanovil pevski zbor, najprej deški, potem moški in končno mešan zbor. V začetku smo peli največ zборе iz Mohorjevih pesmaric. Pevci so imeli veselje, prihajali so požrtvovalno in točno k številnim vajam. Drugi zbor sem ustanovil na Orebiču, na koncertih v mestu je imela slovenska pesem odlično mesto. Slednjic sem z zborom v Cavtatu prirejal lepe koncerte, na katerih smo večinoma izvajali svetne in cerkvene skladbe slovenskih skladateljev Aljaža, Hubada, Kimovca, Premrla, Prelovca, Sattnerja, Vodopivca in Železnika. Peli smo preproste pa tudi težje skladbe. Poslušalcem sta ugajali najbolj Sattnerjeva «Pogled v nedolžno oko» in Prelovčeva «Oj, Doberdob». Zbor sem teoretično izobrazil po Bajukovi šoli, zato smo se lahko lotili tudi modernih zborov. Naše delo je uspešno, slovenska pesem je našla med glasbeno sposobnimi Dalmatinci popolno priznanje. P. K. Seljak.

* Francesco Sinico, rojen v Trstu 1810., umrl istotam 1865. Uvedel je ruske avtorje stare dobe (Bortnjanskega pred vsemi) v srbsko cerkev. Napisal je sam par liturgij in priložnostnih cerkvenih komadov. Bil je zelo čislani učitelj petja.

Giuseppe Sinico, njegov sin, rojen v Trstu 1836., umrl istotam 1907. (opere Marinella, Spartaco, Stradella itd.), je priredil skladbe svojega očeta za šesterglasni zbor. Uglasbil je nove in uvedel Stankovićevo narodno liturgijo.

Francesco Sinico, sin Giuseppa, je vodil petje do 1922. Sedaj je v Vidmu.

Pevski zbor učiteljstva UJU je dne 18. marca t. l. pod vodstvom prof. Srečka Kumarja in z modernim sporedom, ki ga je izvajal na koncertih v Zagrebu in Ljubljani, z velikim uspehom koncertiral v Celju.

Narodno glasbeno železničarsko društvo «Sloga» je dne 12. marca t. l. priredilo v dvorani hotela Union spored mešanih in moških zborov s spremljevanjem orkestra in a capella. Vse hvale je bilo vredno, da se je pevovodja «Sloge» Heri Svetel lotil težjih nalog kot si jih stavijo druga naša pevška društva in lepo je bilo, da si je izbral za izvajanje pomembna češka dela J. B. Foersterja in V. Nováka, vendar smo mnenja, da je «Slogi» prehitro stavil pretežko nalogo in je precenjeval zmožnosti svojega zbora. In tudi orkestru je za izvajanje tako težkih skladb treba več vaj, ki pa jih nobeno društvo honorirati ne more, ker je veselo, da koncert vsaj ni deficiten. Učinkovala sta pa zelo Adamičev v madrigalnem stilu komponirani mešani zbor «Dve kiti» in S. Šantlova preprosta in ljubka «Pri zibelci». Koncert «Sloge» je bil dobro obiskan, veselil se je simpatij vseh navzočih, pevovodjo Svetla pa so odlikovali za nje-govo ambicijo in delavnost s krasnim cvetličnim darom. — Le pogumno dalje!

Narodno železničarsko glasbeno društvo «Sloga», pevski odsek Jesenice, je priredilo letos že šest koncertov, in sicer dne 11. marca na Hrušici in v Boh. Bistrici, dne 17. marca na Jesenicah, dne 18. marca v Kranjski gori in Lescah, dne 25. marca pa v Podnartu. Pevovodja inž. Leskovšek je zbor pohvalno izvežbal, zato je s svojimi nastopi dosegel povsod lepe uspehe.

Pevsko društvo «Zvon» v Trbovljah pripravlja za konec marca koncert novjših zborovskih skladb.

Podlogarjev oktet je dne 11. marca t. l. priredil v dvorani konsumnega društva v Hrastniku svoj prvi koncert. Pel je V. Mirkovi «Na trgu» in «Sumi potok», O. Devovo «Še ena», E. Adamičevi «Kregata se baba in devojka» in «Je pa davi slan'ca pala» ter Z. Prelovčeve «Jaz bi rad rdečih rož» ter «Škrjančku» in «Slava delu». Izvajanje je bilo prav dobro.

Sattnerjev cerkveni pevski zbor je koncertiral dne 26. februarja t. l. v Kočevju. Dopoldne je pel v tamošnji župni cerkvi Schubertovo mašo, popoldne pa spored najlepših cerkvenih pesmi. Ljudstvo se je divilo krasnemu petju.

Narodno železničarsko glasbeno društvo «Drava» v Mariboru je pod svojim novim pevovodjo Albinom Hrovatom dne 2. marca t. l. pokazalo uspehe svojega stremljenja. Moški zbor «Drave» ima zadnja leta v Mariboru in drugod dober sloves. Pod prof. Schweigerjem je lansko leto celo izvajal — takrat v družbi z mešanim zborom in orkestrom Sattnerjev koncert. Neprestano menjavanje pevovodij pa brez dvoma društvu škoduje in po pismenih ter ustnih sporočilih je «Drava» zadnjič sicer kot vselej ambiciozno nastopila, vendar ni pokazala posebno ugodnih iznenadenj. Želimo iz srca, da bi društvo pogumno vadilo, vztrajalo in doseglo čim dalje večje uspehe!

Opera in koncerti

Bettetov jubilej. V soboto dne 26. februarja t. l. zvečer je proslavila ljubljanska opera petindvajsetletnico umetniškega dela našega najodličnejšega in po vsej pravici tudi najpri-ljubljenejšega opernega pevca g. Julija Betteta. Kot ob nje-govi dvajsetletnici, tako tudi sedaj ni moglo gledališče dati prostora vsem mojstrovim čestilec; bilo je popolnoma razprodano in zasedeno s predstavniki oblasti, kulturnih korporacij, najodličnejše družbe, na dijaškem parterju nabito vzhicene mladine... Ko se je dvignil zastor, je orkester zaigral tuš, na odru pa sta stala operni in dramski ansambl z zastopniki uprave društev. Nestor Danilo je pripeljal na oder slavljenca, ki ga je gledališče pozdravilo z bučnim, neponehajočim ploskanjem in oduševljenim vzklikanjem. Čestitali so mu za upravo inž. arh. g. Kregar, za udruženje gledaliških igralcev podpredsednik kapelnik g. Neffat, za književnike g. Oton Zupančič; g. Drenovec je prečital čestitke udruženj iz Beograda in Zagreba ter pismo Hinka Nučiča, gdč. Vera Popovičeva je govorila v imenu konserva-

toristov in učencev, g. Razberger iz Maribora za tamošnje igralce, g. dr. Ravnihar za Glasbeno Matico itd. Slav-ljenec se je vsakemu posebej, končno pa tudi občinstvu zahvalil za čestitke, počastitev, darila in vence. Gledališče je odmevalo burnih aplavzov in je jubilanta ponovno klicalo pred zastor. Po nekoliko dolgi pavzi je pričela predstava. Za Bettetov jubilej so izbrali Flotovo opero «Martho», ki danes vključ svoji melodioznosti ne more več zanimati. Je pač stara zadeva, obleдела, za današnje čase le historičen doku-ment poskusov tako zvane «špilopere». Pod razboritim glas-benim vodstvom kapelnika g. Neffata in zmiselno režijo rav-nateljja g. Poliča so jo izvajali in uprizorili povsem dostojno, dobro naštudirano in živahno podano. Izmed solistov je na-

ravno briljiral slavljeneec, poleg njega je imel izredno po-srečen večer g. Banovec, tudi g. Davidova se je potrudila in ustrezala. Ugajala je g. Medvedova, izboren je bil zopet g. Janko. Zbor je skladno, živo pel in igral, orkester je starim vižam dal svežost. Aplavza po dejanjih zato ni bilo malo, največ priznanja je veljalo seveda g. Bettetu, ki naj mu bosta hvaležnost in ljubezen publike v pohvalo za dosti-krat trnjevo umetniško pot Slovenca. Naj bo ljubljanski operi še dolgo, dolgo ohranjen kot vzor pevca in igralca, mlademu pevskemu naraščaju kot izboren učitelj, sloven-skim pevcem in pevkam kot pri petju vzor izgovarjalca naše lepe materine besede, svojim kolegom in kolegijam kot odkrit prijatelj, svojim znancem kot vzor moža-značaja, ki ga niso omamile bogate ponudbe tujine, in je raje ostal zvest svojemu gledališču, na katerem je umetniško karijero začel, in s tem zvest svoji domovini. Čast mu in še na mnoga umet-niških uspehov bogata leta!

★

Koncerti. V februarju in marcu beležimo precejšnje število ne vselej gmotno uspelih (predpust!), pa vendar umetniško po veliki večini dobrih koncertnih prireditev. Dne 18. fe-bruarja t. l. je koncertirala v dvorani Filharmonične družbe profesorica beogradske Muzičke šole, koncertna pevka Jel-ka Stamatovičeva s sporedom modernih španskih in francoskih pesmi. — Dne 20. februarja je posetil Ljubljano rumunski pevski zbor Cantarea Romaniei iz Buka-rešte in je priredil v veliki dvorani hotela Union pod vodstvom svojega dirigenta prof. Marcela Boteza koncert. V zboru je sodelovalo do sto pevcev in pevk, večinoma inte-lektualcev, učiteljev, profesorjev, odvetnikov, častnikov in njihovih soprog. Ženski zbor je nastopil v pestrih narodnih nošah, moški v črnih oblekah. Peli so sedé, kar je bilo za naše pevске zборе novost. Glasovni material zboru ni bil najidealnejši: soprani izdatni, toda hitro utrudljivi, alti dokaj polni, tenori so peli preveč odprto, basi so bili funda-mentalni, toda nelepi, rezki. Zbor je pa discipliniran, iz-vrstno vpet, poslušen na dirigentove migljaje. Imponiral je zlasti prvi del koncerta (rumunska nabožna glasba), v dru-gem delu pa so občinstvu ugajale na efekt preračunjene pesmi. Sodobno rumunsko zborovsko literaturo smo na kon-

certu, žal, pogrešali. Razprodana dvorana je goste živahno akklamirala in jih prisilila do ponavljanj in dodatkov. Ljubljanska župa J. P. Z. je rumunskemu zboru po svojem starešini ravnatelju Mateju Hubadu poklonila lorovor venci, iz Zagreba došla deputacija pevačke družine «Lisinski» pa je koncertante počastila s plaketo. — Dne 1. marca t. l. se je koncertni publikli — tokrat pač pičlo navzoči — predstavila nadarjena naša koncertna pianistka Jadviga Poženelova, učenka znamenite Blanche Selva v Parizu. Za svoj samostojni nastop si je izbrala predvsem francoski spored (G. Fauré, D. de Severac, E. Chabrier, M. Ravel, J. Albeniz), prednašala je pa tudi M. Kogoja Andantino sostenuto in S. Prokofjeva Marche. Spored je absolvirala z dokazom svoje velike muzikalnosti in izredne tehnike v igri.

Dne 5. marca t. l. je v Unionu priredila instrumentalno-vokalni koncert Ljubljanska Glasbena Matica s sodelovanjem svojih obeh reproduktivnih faktorjev: Orkestralnega društva in pevskega zbora Glasbene Matice. Orkestralno društvo je bilo pomnoženo z godbeniki muzike dravske divizijske oblasti in je pod vodstvom skladatelja Emila Adamiča izvajalo Schubertovo «Uverturo v italijanskem slogu», op. 170, štiri stavke L. Janačkove suite za godalni orkester in dva komada iz Stravinskega baleta «Zarptica», spremljalo pa je našega pianista Antona Trosta z Dunaja v Rachmaninovem koncertu v C-molu, op. 18. Vse podane skladbe je orkester točno nastudiral in je bil v dobri formi, odlično se je izkazal posebno v klavirskem koncertu s svojo podrejeno, vendar samostojno igro. — Pevski zbor Glasbene Matice pa je pod vodstvom ravnatelja Mateja Hubada po vestni pripravi in temeljitem študiju eksaktno v intonaciji, dosledno v izrazitem vodu posameznih glasov, z vzgledno dinamiko in agogiko zapel tri zgodovinsko slavne polifonne skladbe slovenskega skladatelja Jakoba Petelina (Gallusa), ki je bil rojen leta 1550. Koncert je vsestransko lepo uspel, orkester in zbor, oba dirigenta in solist so želi viharno odobravanje hvaležnih poslušalcev. — Komorni koncert Zagrebškega tria: Sancin (gosli), Maršičeva (klavir), Matz (čelo), dne 9. marca t. l. v dvorani Filharmonične družbe bi bil zaslužil polno dvorano, ker je nudil maloštevilnim posetnikom v resnici izvrsten komorni večer z reprezentativnimi češkimi skladbami Smetane, Dvořaka in Nováka. Umetniška trojica, ki je že z velikim uspehom nastopila tudi v Beogradu, Zagrebu in Celju, je odigrala vsa tri komorna dela z veliko točnostjo in globokim razumevanjem. — Končno je povabila dne 16. marca t. l. ljubljanske glasbo ljubeče kroge v isto dvorano na svoj solistični koncert domačinka, koncertna pevka Ivanka Negro-Hrastova. Pela je, žal, malo zanimiv spored (Grieg, Wolf, dr. Kaiser, Parnay, dr. Pon-grac, Godard, Massenet), od slovenskih skladateljev nešteto-krat prepete pesmi. Za petje pa so jo pičlo došli obiskovalci koncerta nagradili s prisrčno zahvalo.

Da ne pozabimo:

Križev pot železniške karte našega urednika ali sv. Birokracij v državi SHS. Po pravilniku ministrstva za promet ima vsak urednik periodično izhajajoče revije pravico do dvanajst četrtinskih voženj po železnici. Za leto 1927. jo je po običajnih formalnih prošnjah našemu uredniku Zorku Prelovcu ljubeznivo preskrbel narodni poslanec Smodej. Urednik se je poslužil ugodnosti v minulem letu petkrat, ko je kot pevovodja Ljubljanske župe J. P. Z. posetil koncerte v nji včlanjenih pevskih društev, in se gotovo ni vozil po svetu za zabavo. Ob novem letu je prosil za podaljšanje karte na direkciji državnih železnic v Ljubljani. Tam so mu rekli, da mora vložiti novo prošnjo na ministrstvo za promet v Beogradu. Dobro. V začetku leta 1928. je vložil prošnjo, jo kolkoval s 5 Din in 20 Din za odgovor, priložil lansko karto s sliko, potrjeno od «Zborov» in založnika, pevskega društva «Ljubljanski Zvon», da izhaja list že od leta 1925., potom ministrstva za prosveto na pristojno mesto. Kmalu priroma prošnja nazaj, češ, da je nezadostno opremljena in da mora državno pravdnništvo v Ljubljani potrditi, da «Zbori» res izhajajo tudi v letu 1928. Dobro. Vložimo prošnjo

na državno pravdnništvo, kolkovano s 5 Din in 20 Din za odgovor. Potrdilo dobimo in ga pošljemo v Beograd. Sedaj bo konec. Še ne! Legitimacijo, karto nam vrnejo, češ, da mora potrditi odbor «Ljubljanskega Zvona» vnovič, da list res v letu 1928. tudi izhaja. Dobro. Podpišejo trije glavni odborniki in upravnik «Zborov», pritisnejo z vso močjo društveno štampiljo in legitimacija zopet roma v Beograd. — Prelovec bi se rad peljal na koncert «Drave» v Maribor in nestrpno čaka na karto... Legitimacija se hitro vrne «natrag»: Policijsko ravnateljstvo v Ljubljani mora še potrditi, da predstavlja slika na prvi strani Z. Prelovca, urednika «Zborov», ki izhajajo že od leta 1925. — Tudi prav. Pošljemo odpislanca društva na policijsko ravnateljstvo s prošnjo, naj tam potrdijo, da je Prelovec res Prelovec. In niso hoteli, dasi ga v Ljubljani vsakdo pozna. Zahtevali so, da prinesemo prošnjo, kolkovano s 5 Din in 20 Din za rešitev, ter priložimo potrdilo državnega pravdnništva, da «Zbori» res izhajajo. Dobro. Pisali smo v Beograd in prosili, naj nam pošljejo iz prošnje to potrdilo. Dobili smo ga. Ž njim se je šel urednik predstaviti na policijsko ravnateljstvo in končno mu je svet. Mlekuš na legitimaciji potrdil, da je on res on. Zopet roma karta v Beograd in se hvalabogu vrne rešena nazaj. Koliko stroškov s kolki, poštnino in pisarjenjem! Da ne bi kot lani poslanec Smodej letos ljubeznivo posređoval pevec «Ljubljane» baritonist Wagner, ki je dodeljen ministrstvu za prosveto, bi lahko naš urednik čakal na karto, upravičeno po železniškem pravilniku, do konca leta. — Ne bi poročali o tem v «Zborih», ker nam itak manjka prostora. Poročali smo zategadelj, ker se vsem prošnjam naših pevskih društev slično godi ter da ugotovimo nezasluženo češčenje sv. Birokracija v naši ljubljani državi SHS.

Iz urednikove in upravnikove listnice

V glasbenem delu drugega zvezka letošnjih «Zborov» smo objavili V. Mirkov mladinski (deški ali ženski) zbor s spremljevanjem klavirja, veselo pomladno pesemco «Jurjeva». Ž njo smo hoteli ustreči šolskim, pa tudi društvenim ženskim zborom, ker je za izvajanje lahka in zahteva pač le spretnega spremljevalca. — Dalje predstavljamo našim naročnikom skladatelja, profesorja glasbe in pevovodjo Jos. Brnobiča z njegovim mešanim zborom «Na poljani», V. Mirk pa nudi zborom iz svoje dobro založene miznice jugoslovanskih narodnih pesmi prikupen mešan zbor «Bogat sam» in učinkovit moški zbor «Kolo». — V književni prilogi smo tokrat morali zaradi pomanjkanja prostora opustiti rubriki «Listi» ter «Novosti». Cenjene naročnike le opozarjamo, da je 1. zvezek dvomesečnika za vokalno in instrumentalno glasbo «Nova Muzika» pod urednikom skladateljem Emilom Adamičem pravkar izšel z zanimivo glasbeno in literarno vsebino ter lično, moderno opremo. Naročnina znaša 100 Din na leto, naročila sprejema uprava «Nove Muzike» v Glasbeni Matici v Ljubljani. «Novo Muziko» priporočamo v naročbo vsem, ki se zanimajo za pota novih glasbenih smeri!

Gg. skladateljem! Pošljite nove, dobre zborovske skladbe!
Predsednikom pevskih društev in zborov! Vprašajte tajnike Vaših društev, zakaj nam ne poročajo o tem, ali de-late, ali bedite ali spite!

Pevskim društvom in zborom! Priporočite pevkam in pevcem naš list v naročbo! Stane le 40 Din na leto. Naročnino lahko poravnajo v dveh obrokih. Ko smo izdajali prvi letnik «Zborov», ni bilo po njem povpraševanja. Danes, ko ga naročajo od vseh strani, nam naročilom ni mogoče ustreči. Zato ponovno opozarjamo: I. letnik (1925) je pošel, dobé se le še partiture nekaterih skladb, dobita se pa še II. in III. letnik, nevezana po 45 Din, elegantno vezana pa po 70 Din. — Pridobite «Zborom» nove naročnike, podpirajte pa tudi druge naše glasbene liste: «Novo Muziko», «Cerkveni glasbenik» in «Pevca»!

Urednikov zaključek dne 25. marca 1928.

Sbori 1928
č. 2, a.

Jurjeva.

(Utrva.)

Vasilij Mirk
(Maribor.)

Živahno (♩ = 112)

mf

Soprani

Alti.

mf

Klavir

mf *sempre arpeggiando*

brez pedala

Zacin-glja-li be-li zvončki

pe-sem so ve-se-lo; mrzla bu-rja, snegin kri-vec

mf

vse je ko-nec vze-lo.

73/1953

mf

Prišel je na čí-lem vrancu

mf

Led. po akordih

mf

sveti Ju-ri vkra- je, vse mo-ži- ce je sne-že-ne

mf

mf

zmagal ka- kor zma- je. In za- to odprla Ves- na na te

mf

mp počasi

žaj — je du — ri, se ču — di — la, se ču — di — la:

f

* Led. * Led. *

(♩ = 88.)

mf

„Kak junak si hraber, sveti Ju ri,

f

* Led. *

mf

f

mf ritenuto

kak junak si hraber, sveti Ju ri!“

f

* Led. po akordih *

mf

f

kakor sprva.

f In trobentice za pe—le večno so mu sla—vo;

The first system of the musical score consists of four staves. The top two staves are vocal lines, with the lyrics "In trobentice za pe—le večno so mu sla—vo;" written below them. The bottom two staves are piano accompaniment, starting with a forte (*f*) dynamic marking. The piano part features a rhythmic pattern of eighth notes in the right hand and chords in the left hand.

za_cin_glja_li zvončki be_li, venča_li mu gla—

The second system of the musical score consists of four staves. The top two staves are vocal lines, with the lyrics "za_cin_glja_li zvončki be_li, venča_li mu gla—" written below them. The bottom two staves are piano accompaniment, continuing the rhythmic pattern from the first system.

vo.

The third system of the musical score consists of four staves. The top two staves are vocal lines, with the lyrics "vo." written below them. The bottom two staves are piano accompaniment, starting with a fortissimo (*ff*) dynamic marking. The piano part continues with the same rhythmic pattern.

Na poljani...

(Drag. Kette.)

Josip Brnobić, op.10.

Andante sostenuto.

Mešan
zbor.

Musical notation for the first system, featuring a vocal line and a piano accompaniment. The key signature has three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is common time (C). Dynamics include *p* and *pp*. The lyrics are: "Na po-lja-ni, na po-lja-ni ja-vor-bel sto-ji,-"

Musical notation for the second system, continuing the vocal line and piano accompaniment. Dynamics include *p* and *pp*. The lyrics are: "na po-lja-no, na po-lja-no solnce ne blešči, solnce ne ble-šči.-"

Poco piu mosso

Musical notation for the third system, featuring a vocal line and piano accompaniment. Dynamics include *mf*, *espress.*, and *mp*. The lyrics are: "Za le-so-ve, Za le-so-ve, Za po-gor-je, za le-so-ve Za le-so-ve, za po-gor-je šlo je, šlo je"

p subito
 za le so ve, za po gor je šlo je v sve to mor je;
p subito
 gor je šlo je v sve to mor je, mor je, mor je;
p subito
 za po gor je šlo je, šlo je v sve to mor je;
p subito
 v sve to mor je, za le so ve, za po gor je;

Meno mosso

p šlo je, šlo je, šlo je, šlo je v sve to mor je
mf šlo je, šlo je šlo je, šlo je v sve to mor je,
p šlo je, šlo je! šlo je, šlo je v sve to mor je
p šlo je, šlo je, šlo je, šlo je v sve to mor je

Tempo I^{mo}

p mor je. *mp* Mir je mir
sf *espress.* mor je; *p* in nič več, *mp* in nič več ga ni. Mir
p mor je; *p* in nič več, *p* in nič več ga ni.
p mor je; *p* in nič več, *p* in nič več ga ni.

f lja — ni krasni, be — li ja — vor tih, — bali ja — vor

f mir vpo — lja — ni kras ni, beli ja — vor tih, be — li ja — vor

mf Mir je mir vpo — lja — ni kras — ni, be — li ja — vor

f Mir je mir vpo — lja — ni, — beli javor

f tih, *mp espress. e legato assai* slišati ni več šumenja listov zelenih, —

f tih, *mp espress. e legato assai* slišati ni več šumenja listov zelenih, —

f tih, *p* javor beli ja — vor tih, — *espr.* be li javor

f tih; *p* be — li ja — vor tih, — *espr.* beli javor

p slišati ni več šumenja listov ze — le — nih, *pp* listov ze — le — nih. —

p tih, *pp* tih, —

ppp Zelo počasi in mirno.

pppp Mir je, mir, — mir je, mir.

pppp

pppp

Zbori "1928"
 Letnik II. št. 2, c.

Bogata sam...

(Narodna.)

Privedil Vasilij Mirk
 (Maribor.)

Libljivo.

mf *f*

1. *Bog*—*ta* *sam*, *i*—*mam* *svega*: *još* *da* *mi* *je*
 2. *Do*—*ved'* *te* *ga*, *ja* *vas* *molem*, *reci*—*te* *mu*,

mf *f*

Mešoviti
 zbor.

p *ritar. ...*

lju—*bit* *njega*! *da* *savijem* *svakog* *sa*—*ta* *be*—*le* *ruke*
da *ga* *volem*, *i* *da* *ljubit'* *ću* *ga* *sla*—*đe* *ma* *od* *koje*

p *ritar. ...*

dando *f* *a tempo* *riten.*

o—*ko* *vra*—*ta*! *Ej* *željo* *pusta*,— *da* *mu* *ljubim* *u*—*sta*!
o—*ure* *mla*—*đe*! *Ej* *željo* *pusta*,— *da* *mu* *ljubim* *u*—*sta*!

dando *f* *a tempo* *riten.*

Oj!

Kolo.

(Narodna.)

Privedil Vasilij Mirk.
(Maribor.)

Umereno do vrlo živo.

Muški
zbor.

uvek stacc.
pp

Ko — lo, ko — lo, ko — lo, ko —

pp

Šorom, šorom, hladom i dem curi

p

kradom. lo, ko — lo, ko — lo, ko — lo,

p

sve od čo-ška pa do čo-ška,

mf

sve od dududa, pa do dududa, šorom šorom hladom
ko — lo, ko — lo šorom šorom hladom

mf šo-rom hla-dom

i dem curi kradom. 1. sve su dike u ko lu, samo moje nema,
2. il ju glava zabo lje la il joj ne da mama,

i — dem kradom,

il je dika jogu nasta pa neće da do-đe. Ko — lo,

ko — lo, ko — lo, ko — lo, ko — lo,

Brk se smeši u gaj-daša, nami-

— gu je na njegov snaša. Nenamiguj name, seko, lice ti je

lo, ko — lo.

Icano mleko, u njemu se ruža kupu, tako, braćo, hopa cupa!

Ovo kolo počimlje umereno i *pp* te se pospešuje i jača sve do najveće b brzine i do,

Najboljši ŠIVALNI stroj in kolo

je

Josip Petelinc-a

znamke

GRITZNER

ADLER

za rodbino, obrt in industrijo,
istotam najboljši švicarski
pletilni stroj

Pouk v **vezenju** in krpanju
nogavic in perila vsak čas
brezplačen.

Posamezni deli za šivalne
stroje in kolesa, pnevmatika,
igle, olje.

Najnižje cene, najlepše
opreme, večletna garancija,
tudi na mesečna plačila.

Edino le

Ljubljana

Telefon 2913

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi.

NOGAVICE,

*rokavice za dame in gospode, žepni robci,
kravate, srajce in ovratniki, kloti, šifoni,
dežniki, palice, nahrbtniki, razni svilnati
trakovi, mila, jedilno orodje, aluminij in
alpaka srebro, žepni noži, škarje lasostriž-
nice, kompletne potrebščine za šivilje,
krojače, čevljarje, tapetnike in sedlarje*

najceneje pri

Josip Petelinc-u

LJUBLJANA

ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika.

LITOGRAFIJA — OFFSETTISK

ČEMAŽAR IN DRUG, LJUBLJANA

IGRIŠKA ULICA 6

*razmnožuje note po zelo solidnih cenah ter izdeluje vsakovrstna druga lito-
grafska dela, kakor etikete, lepake, delnice itd.*

Glasbene priloge „Zborov“ so natisnjene v LITOGRAFIJI ČEMAŽAR in DRUG.

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

Brzojavni naslov: Kredit Ljubljana

LJUBLJANA

Telefon št. 2040, 2457, 2548, 2808 in 2807

PREŠERNOVA ULICA ŠTEV. 50 (V LASTNEM POSLOPJU)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in
valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in
kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

PRVA POTOVALNA PISARNA V SLOVENIJI

Propagandni material za tu-
in inozemstvo

Železniške in paroplovne
rezervacije in karte vseh linij

Rezerviranje hotelskih sob

Karte za spalnice in zračni
promet

Družabna, društvena in in-
kluzivna potovanja

TELEFON 2759

Avtoture

Prtljažna in osebna zava-
rovanja

Denarna nakazila

Vse informacije brezplačno

Pismena naročila po povzetju

Karte za vse države

Legitimačije za velesojme

REISEBÜRO - BUREAU DE VOYAGES - TRAVEL OFFICE

„GROM“

CARINSKO-POSREDNIŠKI
IN ŠPEDICIJSKI BUREAU

LJUBLJANA

KOLODVORSKA ULICA 41

NASLOV ZA BRZOJAVKE: „GROM“
TELEFON INTERURBAN ŠT. 2454

ANT. KRISPER LJUBLJANA

MESTNI TRG 26, STRITARJEVA ULICA 3

GALANTERIJA, PERILO,
PLETENINE IN
ČEVLJI

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA

V LJUBLJANI

ZAVARUJE PROTI OGNJU, TATVINAM, NEZGODAM ITD.
TER NA DOŽIVETJE IN ZA SLUČAJ SMRTI.

PODRUŽNICE PO VSEJ KRALJEVINI. DOMAČE PODJETJE.

NAŠA PRAVA DOMAČA

KOLINSKA CIKORIJA

JE IZVRSTNA

Naročite Vaši klavirski mladini
Deset povesti Vasilija Mirka.

Cena partituri 20 Din brez poštine.

Založba muzikalij pevskega društva
„Ljubljanski Zvon“.

Izdaja in zalaga pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ v Ljubljani, tiska Delniška tiskarna, litografirata Čemažar in drug. Letna naročnina za državo SHS 40 Din, za Italijo 25 lir, za Ameriko poldrug dolar. Pomnoževanje partitur, litografiranje posameznih glasov je po zakonu prepovedano; izvajanje v „Zborih“ objavljenih skladb je dovoljeno le društvom, ki so naročila notni material dotične pesmi za ves zbor.